

افسانه‌های پهلوانی ایران

معرفی و تحلیل شصت افسانه منظوم
و منثور پهلوانی ادب فارسی

حسن دوالبقای

عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس

بهادر باقری

عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی

نشر علم‌پوش

پانزدهمین فرنگس هنر و ارتباطات
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

مرکز تحقیقات زبان و ادبیات فارسی

اثر پیش رو، حاصل یک
طرح پژوهشی در پژوهشگاه
«فرهنگ، هنر و ارتباطات» و
«مرکز تحقیقات زبان فارسی»
دانشگاه تربیت مدرس است.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: ————— ذوالقدری، حسن ۱۱ تیر -

عنوان و نام پدیدآور: ————— افسانه‌های باستان ایران: معرفی و تحلیل شصت افسانه منظوم و مثنوی

————— پهلوانی ادب فارسی/حسن ذوالقدری، بهادر باقری.

مشخصات نشر: ————— تهران: نشر خاموش، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ————— ج: ۴؛ ۵/۱۴×۵/۲۱ س.م.

شابک: ————— دوره: ۶-۵۶-۳۶-۶۲۲-۱۷۸؛ ج: ۱-۵۶-۲۱-۹۷۸؛ ج: ۲-۶۴-۲۶-۶۲۲-۹۷۸

————— ج: ۳-۲۶-۲۶-۹۷۸؛ ج: ۴-۵۹-۲۶-۶۲۲-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: ————— فیبا

یادداشت: ————— کتاب حاضر قبلاً توسط پژوهشگاه فرهنگ، ادب و ارتباطات در سال ۱۳۹۵ فیبا گرفته است.

عنوان دیگر: ————— معرفی و تحلیل شصت افسانه منظوم و مثنوی پهلوانی فارسی

موضوع: ————— افسانه‌ها و قصه‌های ایرانی -- تاریخ و نقد

موضوع: ————— Legends-- Iran-- History & criticism

موضوع: ————— پهلوانان در ادبیات

موضوع: ————— Heroes in literature

موضوع: ————— ادبیات عامه ایرانی -- تاریخ و نقد

موضوع: ————— Folk literature, Iranian -- History and criticism

موضوع: ————— پهلوانان ایرانی -- داستان

موضوع: ————— Heroes-- Iran -- Fiction

موضوع: ————— داستان‌های فارسی -- تاریخ و نقد

موضوع: ————— Persian fiction -- History and criticism

موضوع: ————— شعر فارسی -- تاریخ و نقد

موضوع: ————— Persian poetry -- History and criticism

شناسه افزوده: ————— باقری، بهادر، ۱۳۴۷ -

رده‌بندی کنگره: ————— ۱۳۹۸ ۷/۱۴/۳۹۳/PIR

رده‌بندی دیویی: ————— ۹۵۰/۲۰۹۸۸

شماره کتابشناسی ملی: ————— ۵۶۱۹۰۷۶

نشر خاموش

نام کتاب:	افسانه‌های پهلوانی ایران: معرفی و تحلیل
نویسندگان:	شصت افسانه منظوم و منثور پهلوانی ادب فارسی
جلد:	حسن ذوالفقاری، بهادر باقری
صفحات:	علی خفاجی، پروین ادیم
لیتوگرافی، چاپ و تصاویر:	مجید شمس‌الدین
چاپ / سال:	غزال، خسروی و بوستان منش
قیمت:	جلد اول / ۱۰۰۰ نسخه
شابک جلد ۲:	قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان
شابک دوره:	۹۷۸-۶۲۲-۶۳۶-۵۷-۲
	۹۷۸-۶۳۶-۵۶-۶
	تمامی حقوق این اثر برای نشر خاموش محفوظ است.
	ارتباط با نشر خاموش: ۰۲۱-۱۷۸۱۹۴ ۰۲۱-۹۲۰۳۱۷۸

www.khamooshpub.com | @khamooshpubch

تهران، ولنجک، خیابان گلستان سوم، پلاک ۳، کد پستی ۱۹۸۴۱

هرگونه کپی برداری، برداشت و اقتباس، تمام یا قسمتی از این اثر، منوط به اجازه کتبی ناشر است.

مرکز پخش: پخش ققنوس، میدان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، بن بست مبین، شماره ۴

تلفن: ۶۶۴۰۸۶۴۰ / ۶۶۴۶۰۰۹۹

مرکز پخش: پخش چشمه: بلوار دماوند، بعد از سه راه تهران پارس بلوار اتحاد، اتحاد ۱۱، پلاک ۸

تلفن: ۷۷۷۸۸۵۰۲ / ۷۷۱۴۴۸۰۸ / ۷۷۱۴۴۸۲۱

مرکز پخش: پخش پیام امروز: خیابان لبافی نژاد، تقاطع خیابان فخر رازی، پلاک ۲۰۰، طبقه اول

۶۶۴۹۱۸۸۷ / ۶۶۴۸۶۵۳۵

فروشگاه: کتابفروشی توس. خیابان انقلاب، نیش خیابان دانشگاه. پلاک ۱۷۸

تلفن: ۶۶۴۶۱۰۰۷

فهرست

۹..... مقدمه

بخش اول

۱۵..... درآمدی بر افسانه‌های پهلوانی ایرانی

۱۶..... درآمدی بر افسانه‌های پهلوانی ایرانی

بخش دوم

۳۱۳..... افسانه‌های منشور

۳۱۴..... ابومسلم‌نامه

۳۸۱..... اسکندرنامه کالسیس دروغین

۴۱۷..... اسکندرنامه (از فرنگ تا هندوستان)

۴۵۴..... اسکندرنامه نقلی (کلیات هفت جلدی)

۵۰۹..... اسکندرنامه (بخش ختا)

۵۳۵..... امیرارسلان نامدار

۵۹۱..... بدیع‌الملک و بدیع‌الجمال

۶۱۶..... بطلال‌نامه

۶۴۵..... بهمن‌شاه‌نامه

۶۵۲..... جنیدنامه

۶۸۱..... حسین‌کرد شهبستی

۷۶۸..... حمزه‌نامه

۸۱۴..... خاورنامه

۸۶۰..... خسرو دیوزاد

۸۷۸	داراب نامه طرسوسی
۹۲۹	داراب نامه بیغمی
۹۹۶	رستم نامه
۱۰۲۲	سمک عیار
۱۰۹۵	شاهزاده شیرویه
۱۱۱۳	شاهزاده هرمز
۱۱۳۰	فیروزشاه نامه
۱۲۰۹	قران حبشی
۱۲۲۷	هرمان قاتل
۱۲۶۰	مختار نامه
۱۲۸۵	ملک جمشید غلسم آصف و حمام بلور
۱۳۰۹	نوش آذربایجان نامه

بخش سوم

۱۳۳۱	افسانه های منظوم
۱۳۳۲	آذربایجان نامه
۱۳۳۸	اسکندرنامه نظامی (شرف نامه)
۱۳۵۸	اسکندرنامه نظامی (اقبال نامه)
۱۳۷۸	اسکندرنامه امیرخسرو دهلوی (آیینة سکندری)
۱۳۹۸	اسکندرنامه جامی (خردنامه)
۱۴۰۳	افتخارنامه حیدری
۱۴۴۹	بانوگشسب نامه
۱۴۷۳	بیر بیان
۱۴۸۶	بدیع الزمان نامه
۱۵۰۱	برزو نامه
۱۵۳۹	بهمن نامه
۱۵۶۵	بیرن نامه
۱۵۸۶	پتیاره
۱۵۹۸	تهمینه نامه
۱۶۰۷	جهانگیر نامه
۱۶۳۱	حملة حیدری باذل

۱۶۶۳	حملة حیدری راجی
۱۶۸۹	خاوران نامه
۱۷۳۷	رستم نامه
۱۷۴۴	رزم نامه شکاوندکوه
۱۷۵۴	زرین قبانامه
۱۸۰۴	سام نامه
۱۸۵۳	سوسن نامه
۱۸۵۹	شک نادر
۱۸۶۸	سهراب نامه
۱۸۹۴	عی نامه
۱۹۳۰	فرامرنامه رگ
۱۹۴۵	فرامرنامه نرگ
۱۹۶۹	فلک نازنامه
۱۹۹۸	کک کوه زادنامه (روایت اول)
۲۰۱۴	کک که زاد (روایت دوم)
۲۰۲۴	کوش نامه
۲۰۷۴	گرشاسب نامه
۲۰۹۵	همای نامه
۲۱۲۳	نمایه ها
۲۱۲۴	ضرب المثل ها
۲۱۳۳	کنایات
۲۱۶۹	واژگان خاص و زیانزدها
۲۱۷۳	ناسزاها و دشنام ها
۲۱۸۵	سوگندها
۲۱۹۱	گزاره های قلبی
۲۲۰۴	تهدیدها
۲۲۰۷	تشبیهات
۲۲۱۰	استعاره ها
۲۲۲۱	فهرست منابع